

OSUVATKO ASIAKKAAT OIKEAAN?

Hankintaehdotukset ja oma valinta
Tampereen yliopiston kirjaston
kokoelmien kartunnassa

24.5.2012

Hannele Nurminen

Soile Kolehmainen

TAMPEREEN YLIOPISTON KIRJASTO

*Kokoelmatyön lähtökohtana on oman tiedeyhteisön
tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun asettamiin tarpeisiin ja kysyntään vastaaminen
ajanmukaisilla ja -tasaisilla kokoelmilla.*

(Kokoelmien kehittämisohjelma, päivitetty 2011)

Pääkirjasto

yhteiskuntatieteet, johtamistieteet, informaatiotieteet, viestintätieteet,
taideaineet, musiikintutkimus, puheoppi

Humanistis-kasvatustieteellinen osastokirjasto Humanika

kasvatustiede, kielitieteet, historia, kirjallisuustiede

Terveystieteiden osastokirjasto Tertio

lääketiede, hoitotiede, kansanterveystiede

MITÄ HALUTTIIN SELVITTÄÄ?

- Hankintaehdotusten merkitys pääkirjasto kokoelmien kartunnassa
- Miten suuri osa tilauksista tehdään ehdotusten perusteella?
- Miltä aihealueilta hankintaehdotuksia tehdään?
- Mikä on kirjaston henkilökunnan kirjavalinnan osuus ja merkitys?
- Millainen on kirjan elinkaaren alku?

OVATKO KIRJAHANKINTAMME?

JUST-IN-TIME

”kirjoja, joita juuri nyt tarvitaan”

vai

JUST-IN-CASE

”kirjoja, joita ehkä joskus tarvitaan”

HANKINTAEHDOTUKSET

- www-lomake kotisivulla (yleisin)
- sähköpostilla (phankinta@uta.fi)
- paperilomakkeella asiakaspalvelupisteissä
- kirjastoon lähetetyt kustantajien esitteet, mainokset yms.

KIRJA-AINEISTON VALINTA

- täydentävää valintaa
- hankintaosaston henkilökunta
- sisällönkuvailua tekevä henkilökunta
- satunnaisesti muu henkilökunta

KIRJAHANKINNAT TILASTOITIIN V. 2010

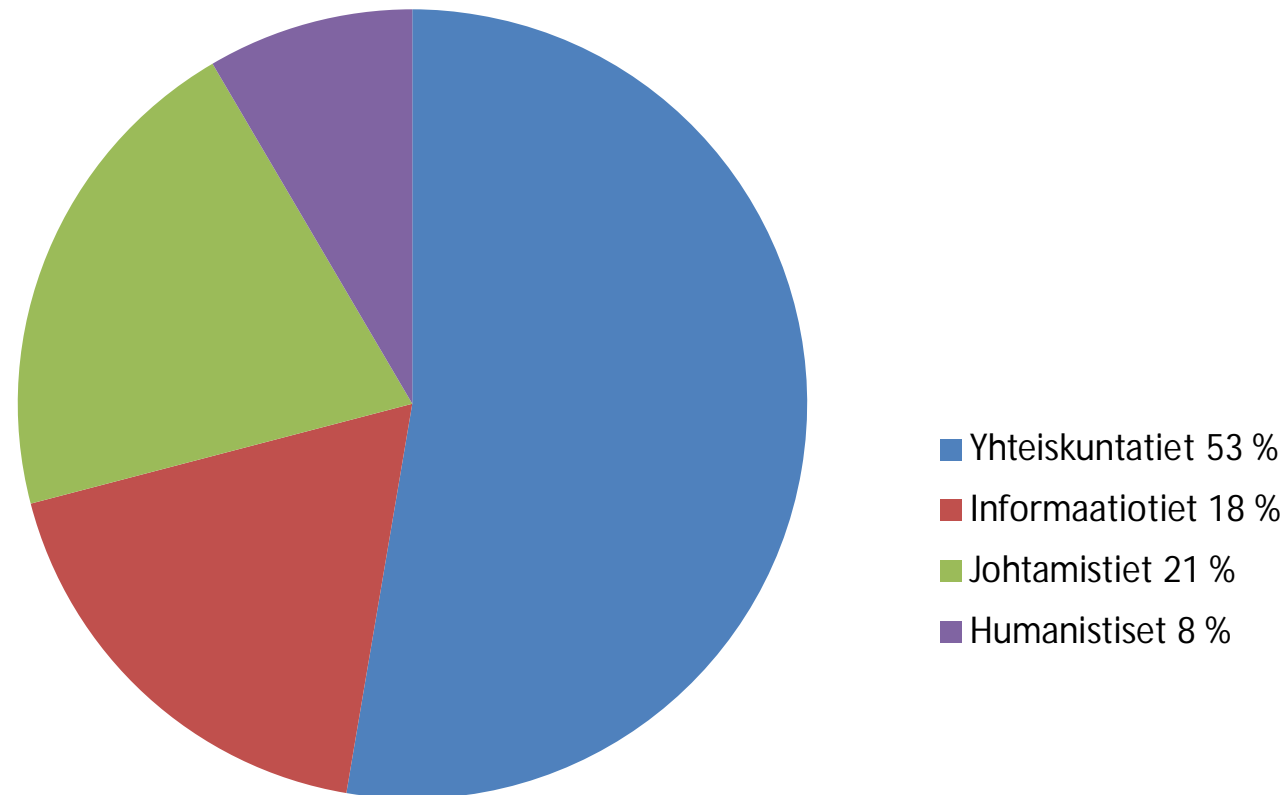
- hankittiin 1520 nimekettä: ulkomaisia 1136, kotimaisia 384
- saatiin 947 hankintaehdotusta, joista 805 johti kirjahanintaan
- 142 ehdotusta (oli jo kokoelmassa, lähetettiin osastokirjastoon, lehtiehdotus, loppuunmyyty, artikkeli, ei voitu toteuttaa jostakin syystä)

Pääkirjaston yleiskokoelman kirjahankinnat 2010						
	tilatut kotimaiset		tilatut ulkomaiset		yht.	
	kpl	%-osuus	kpl	%-osuus	kpl	%-osuus
hankintaehdotukset	86	22	719	63	805	53
kirjavalintaa	298	78	417	37	715	47
yht.	384	100	1136	100	1520	100

HANKINTAEHDOTUKSET AIHEALUEITTAIN

ELINKAAREN ALKUA SEURATTIIN

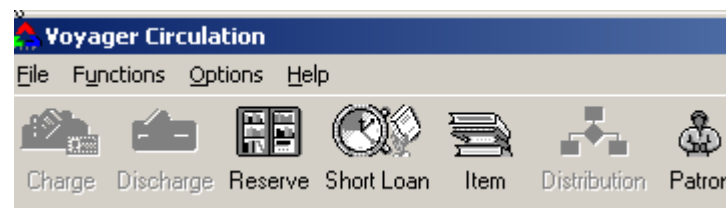
Voyager lainausohjelman circulation history

- poimittiin 10 % tilauksista joulukuussa 2011

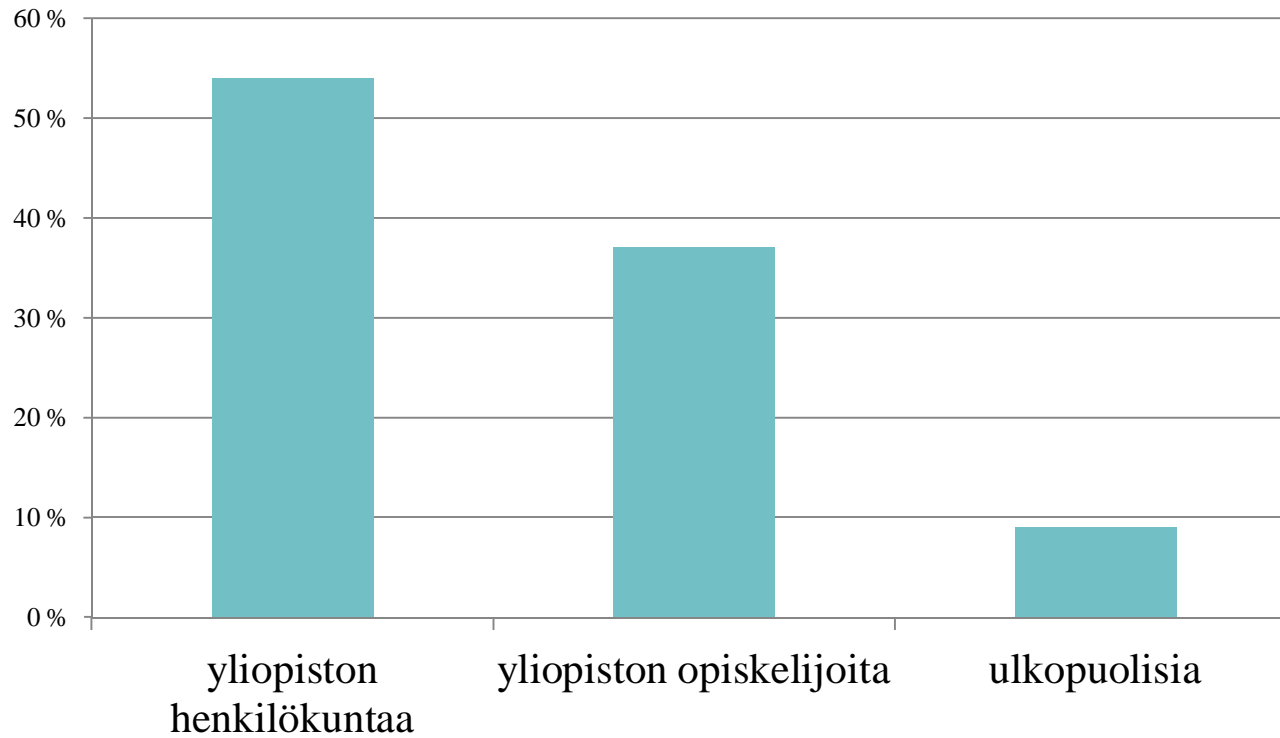
Erikseen:

- hankintaehdotusten perusteella tilatut / valinnan perusteella tilatut
- kotimaiset / ulkomaiset

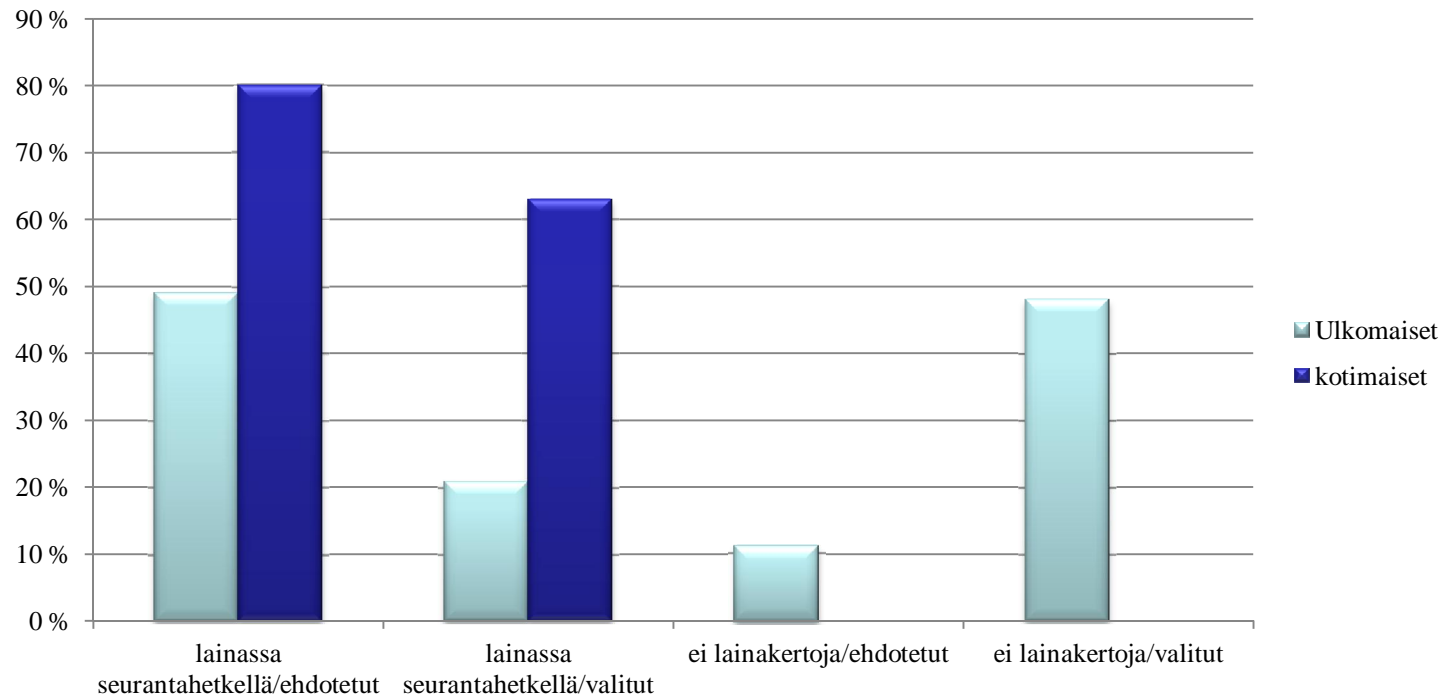
Katsottiin ehdottajan asiakastyypin, lainaushistoria

EHDOTTAJIEN ASIAKASTYYPPI

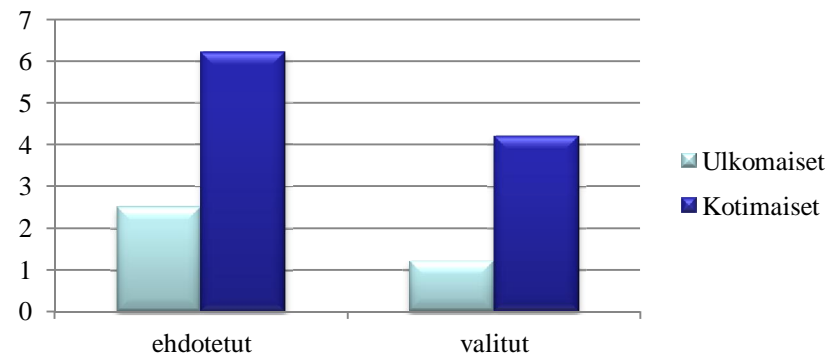
NÄIN KIRJOJA LAINATTIIN

LAINAAJIA / KIRJA

	Ulkomaiset kirjat	Kotimaiset kirjat
Ehdotetut	2,5	6,2
Valitut	1,2	4,2

Lainajat

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- kirjaston käyttäjät ovat valinnan parhaita asiantuntijoita - enemmän just in time
- kirjaston henkilökunnan aineistonvalinta - enemmän just in case
- asiakkaita aktivoitava edelleen tekemään hankintaehdotuksia
- ulkomaisia kirjoja ehdotetaan enemmän, kotimaisia lainataan enemmän

VAIKUTUS TOIMINTAAN

- muistettava, että kirjahankinnat ovat vain osa aineistojen kokonaisuutta
- kotimaisen kirja-aineiston valintaa tehtävä kirjastossa jatkossakin
- ulkomaisen kirja-aineiston valintaa harkiten
- e-kirjapalvelujen hankintamalli PDA eli patron-driven-acquisitions otetaan käyttöön

LÄHTEITÄ

Holly Hibner and Maty Kelly, *Making a Collection Count: A holistic approach to library collection management*, Chandos, 2010.

David Edgar Jones, *The University and the Library Collection: Errors of Inclusion and Exclusion*. *Libri*, 2007, vol 57, pp. 219-228.

David A. Swords (ed.), *Patron-driven acquisitions: History and best practices*, Walter de Gruyter, 2011.